



ÖĞRETMENLERİN ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YETERLİK ALGILARININ BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

THE ANALYSIS OF TEACHER'S COMPETENCY PERCEPTIONS ON
MEASUREMENT AND ASSESSMENT ACCORDING TO THE SOME VARIABLES

**M. Yüksel ERDOĞDU¹
Fulya KURT²**

Öz

Bu araştırmanın amacı öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme yeterlik algılarını bazı değişkenler açısından incelemektir. Araştırmanın katılımcıları İstanbul Fatih İlçesinde görev yapan 35'i sınıf, 154'ü branş olmak üzere toplam 189 öğretmenden oluşmaktadır. Öğretmenlere "Ölçme ve Değerlendirme Yeterlik Algıları Ölçeği" ile araştırmacı tarafından hazırlanan bilgi formu uygulanmıştır. Elde edilen veriler t-Testi ve Tek Yönlü Varyans Analiz (ANOVA) yöntemlerinden yararlanılarak analiz edilmiştir. Genel olarak öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme yeterlik algıları orta düzeyde olduğu saptanmıştır. Mesleki gelişmeler ile ölçme-değerlendirme alanındaki gelişmeleri izleyen, mesleki etiğe ve örgütsel bağlığa her zaman uygun davranışlar içinde olduğunu düşünen öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme yeterlik algıları daha yüksek düzeydedir. Eğitim öğretim etkinliklerinde ulaşılması düşünülen hedeflerin gerçekleşip gerçekleşmediği, olası sorunların belirlenmesi ve giderilmesi kuşkusuz ölçme ve değerlendirme etkinliklerinin sağlıklı yürütülmesi ile ilişkilidir. Eğitimin temel yapı taşlarından olan öğretmenlerin bu alandaki yeterliklerinin üst düzeyde olması önemli görülmektedir.

Anahtar kelimeler: Ölçme- değerlendirme, örgütsel bağlılık, mesleki etik

Abstract

The main purpose of this research is teacher's competency perceptions on measurement and assessment investigation for some variables. The participants of this research occur 189 teachers, 35 of them is from primary school teachers, 154 of them is from secondary teachers. Teachers had been carried out information form with "Measurement and Assessment General Competency Perceptions Scale. In order to be analyzed, it has been used t-Test and One Way ANOVA techniques. Generally teacher's measurement and assessment competency perceptions in the middle level. The teachers who follows professional developments and the developments on measurement- assessment area and the teachers who always think to do suitable manners on professional ethic and organizational commitment, measurement-assessment general competency perceptions is higher level. If the aims thought to be reached has become true or not on educational activities, to be clarified and solved the possible problems are related to be carried out the measurement-assessment activates perfectly. It has been thought that, the teachers who area time main consistent on education, competencies on this area needed to be highest level.

Key Words; Measurement-assessment, organizational commitment, professional Ethics.

¹. Yrd. Doç. Dr., Sabahattin Zaim Üniversitesi Reh. ve Psi. Dan. ABD myerdogdu@gmail.com

². Sabahattin Zaim Üniversitesi Reh. ve Psi. Dan. ABD fulyakurt20@windowslive.com

1. GİRİŞ

Eğitim kişinin davranışlarında kendi yaşantıları yoluyla değişmeler meydana getirme süreci olarak tanımlanır. Uygulanan eğitimin başarılı olup olmadığı; başarılı ise hangi öğrencilerde ve ne düzeyde değişikliklerin meydana geldiğinin ortaya konulması önem arz etmektedir. Eğitim alan kişilerdeki bu davranış değişikliklerinin ortaya konulması ve gerekli önlemlerin alınması ölçme ve değerlendirme işlemleri ile mümkün olabilir.

Eğitim süreci öğrenciyi tanımakla başlar. Onun zihinsel, duygusal, bedensel özelliklerini bilmeden neyi ne kadar bildiğini belirlemeden gerçekleştirilecek bir öğretme-öğrenme sürecinin istenilen başarıyı sağlamasını (Yılmaz, 2007) beklemek mümkün değil. Öğretmenin, öğretim sürecinde öğrenciye verdiği bilgilerle öğrencilerde olumlu davranışlar geliştirmek, hatalı olan davranışları düzeltmek, olumsuz davranışları ortadan kaldırmak gibi amaçları vardır. Uygulanan eğitimin etkililiğini ortaya koymak, öğrencilerdeki davranış değişikliklerinin ölçülüp değerlendirilmesi ile mümkün olmaktadır (Turgut,1997). Öğrenciler ya da eğitim hakkında kararların verilmesi anlamına gelen değerlendirme, kendisine dayanıklık eden ölçme işlemlerinin doğruluğuna ve amaca uygunluğuna bağlıdır. Uygun ölçme yöntemlerinin seçilmesi, ölçme araçlarının geliştirilmesi, kullanılması, elde edilen sonuçlara dayalı olarak doğru değerlendirmelerin yapılması ölçme değerlendirme alanındaki bilgi ve becerilerin kazanılmasına mutlaka bağlıdır (Atılgan, 2006).

Sağlıklı ölçme ve değerlendirme etkinliklerini yerine getirmek hiç kuşkusuz bu alanda uygun yeterliliğe sahip olmakla mümkündür. Daniel ve ark. (1998)'na göre öğretmenlerin sahip olması gereken önemli bir özellik de onların yeterli düzeyde ölçme ve değerlendirme bilgi ve becerileriyle donanımlı olmalarıdır.

Öğretme sürecindeki aksaklıkları saptamak ve bunlara çözüm üretmek için de Milli Eğitim Bakanlığı'nın (2009) belirlemiş olduğu "Öğretmen Genel Yeterlikleri" içerisinde "Öğrenmeyi, gelişimi izleme ve değerlendirme" yeterliğine bağlı olan "Ölçme ve Değerlendirme" alt yeterliğini yerine getirmeleri, onların eğitim sürecine iyi hazırlanmalarına bağlıdır. Ayrıca bu görev ve sorumlulukları yerine getirebileceklerine olan inançları ile de yakından ilgilidir.

MEB (2006, 2009) yeterliğin, "bir meslek alanına özgü görevlerin yapılabilmesi için gerekli olan mesleki bilgi, beceri ve tutumlara sahip olma durumu, bir işi ya da görevi yapabilme gücü" olduğunu belirtmiştir. Moran ve arkadaşlarına (2001) göre, öğretmen yeterliği, "öğretmenlerin belirli bir alanda öğretme görevini başarılı bir şekilde yerine getirebilmesi ve öğrenci davranışlarını değiştirebilmesi için gerekli olan davranışları gösterebilmesi konusundaki inanışları" olarak tanımlanmaktadır.

Öğretmen yeterliği eğitim kalitesini doğrudan etkileyen önemli bir faktördür. Kahyaoğlu ve Yangın'a (2007) göre, eğitim sisteminin verimli ve istenilen hedefler doğrultusunda çalışmasında

öğretmen kilit konumda yer almaktadır. Büyükkaragöz ve arkadaşları (1997) ise öğretmenlerin derse giriş yapma, iletişim kurma, öğretim yöntemlerini kullanma, öğretim araç ve materyallerinden yararlanma, ölçme değerlendirme, demokratik eğitim ortamı oluşturma ve özel alan bilgisine sahip olma hususlarındaki yeterlik düzeyleri eğitimin niteliğinin belirleyicisi olduğunu belirtmektedirler. Oğuz'a (2009) göre, öğretmenin öğretim görevini yerine getirebilmesi, öğretmenlik mesleğine ilişkin sahip olduğu yeterliklere bağlıdır. Bir başka deyişle, öğretimin başarılı ya da başarısız oluşu öğretmenlerin sahip oldukları yeterlik düzeylerinden etkilenmektedir. Senemoğlu (2004) öğretmenlerin öğretim görevini yerine getirebilmeleri için öğrencilerin gelişim özelliklerini ve gereksinimlerini saptayabilme, öğrenme-öğretim ortamını düzenleyebilme, ölçme ve değerlendirme faaliyetlerini gerçekleştirebilme yeterliklerine sahip olmalarının gerekliliğini vurgulamaktadır.

Öğretmenlerin sahip olması gereken yeterliklerin belirlenmesinin ve bu yeterliklerin gerek öğretmen yetiştiren kurumlarda uygulanan eğitim programlarıyla gerekse hizmet öncesi ya da hizmet içi eğitim programlarıyla öğretmen adaylarına ve öğretmenlere kazandırılmasının eğitimi nitelikli kılacağı belirtilmektedir (MEB, 2006; 2009).

Yukarıdaki tartışmalara bağlı olarak eğitim ve öğretimle beklenen davranış değişikliklerinin etkinliğini saptamak ve uygulanan eğitim etkinlikleri ile belirlenen hedeflere ulaşıp ulaşılamadığını ortaya koymak için ölçme ve değerlendirme faaliyetlerinin doğru ve sağlıklı yapılması gerekmektedir. Bu çalışmaların etkili yürütülmesi öğretmenlerin bu alandaki yeterlikleri ile doğru orantılıdır. Öğretmenlerin ölçme ve değerlendirmedeki yeterlikleri “ölçme ve değerlendirmede temel kavramlara, uygulanan istatistik yöntemlere ve ölçme tekniklerini yerinde ve etkili kullanabilmek, ayrıca bunlara karşı olumlu tutuma sahip olmak” anlamına gelmektedir.

Bu çalışmada öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme yeterlik algılarının bazı değişkenler açısından incelenmesini konu almaktadır. Öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme yeterlik algıları ile ilişkili olabilecek değişkenler iyi ortaya konulabilirse öğretmenlerin gerek hizmet öncesinde yani üniversitede almış oldukları eğitim-öğretim etkinliklerini gerek öğretmenlik mesleğinde verilebilecek hizmet içi etkinliklerinin düzenlemesi ve gerekli uygulamaların yapılması söz konusu olabilecektir. Bu bağlamda bu çalışmada elde edilen bulguların özel bir öneme sahip olduğu söylenebilir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme yeterlik algılarının bazı değişkenler açısından incelenmesidir.

2. YÖNTEM

Öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme yeterlik algılarının bazı değişkenler açısından incelemeyi amaç edinen bu araştırma, tarama modelinde bir çalışmadır.

Katılımcılar

Araştırmanın katılımcıları 35'i sınıf öğretmeni 154'ü branş öğretmeni olmak üzere toplam 189 öğretmenden oluşmaktadır. Araştırmanın verileri İstanbul Fatih İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne organize edilen ve konferansa katılan öğretmenlerden elde edilmiştir.

Örneklem grubundaki öğretmenlerin cinsiyet ve alanlarına göre dağılımına Tablo 1'de yer almaktadır.

Tablo 1: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Alanlarına ve Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

Alanlar	Cinsiyet				Toplam
	Kadın		Erkek		
	N	%	N	%	
Sınıf Öğretmeni	21	60	14	40	35
Branş Öğretmeni	71	46	83	54	154
Toplam	92	49	97	51	189

Tablo 1'de görüldüğü gibi araştırmaya katılan öğretmenlerin 92'si (% 49) kadın, 97'si (% 51) ise erkektir.

Veri Toplama Araçları

Öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme yeterlik algılarını ölçmek amacıyla Nartgün (2008) tarafından “öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme alanına yönelik genel yeterlik algılarını ölçmek” amacıyla geliştirilen ölçek kullanılmıştır. Faktör analizi çalışmaları ölçeğin üç alt boyuttan oluştuğunu göstermektedir. “Temel Kavramlar” isimli birinci boyutta 6 madde, “Ölçme Teknikleri” isimli ikinci boyutta 9 madde, “İstatistiksel Çözümleme ve Raporlaştırma” isimli üçüncü boyutta 9 madde olmak üzere ölçekte toplam 24 madde yer almaktadır. Orijinal ölçeğin birinci, ikinci ve üçüncü alt boyutlarına ait Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayıları sırasıyla 0,84, 0,79 ve 0,77; ölçeğin bütününe ait iç tutarlılık katsayısı ise 0,87 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin test tekrar test güvenilirlik katsayısı ise 0,91'dir. Araştırmada elde edilen aritmetik ortalamalar; “4.20-5.00” çok yeterli, “3.40-4.19” yeterli, “2.60-3.39” orta düzeyde yeterli, “1.80-2.59” yetersiz, “1.00-1.79” çok yetersiz aralıkları dikkate alınarak yorumlanmıştır. Belirtilen ortalamalar her bir boyut için elde edilen toplam puanların ilgili boyuttaki madde sayısına bölünmesi ile elde edilen değerler üzerinden hesaplanmıştır.

Ayrıca araştırmaya katılan öğretmenlerin demografik özelliklerini ortaya koymak amacıyla araştırmacı tarafından bir veri toplama aracı geliştirilmiştir.

Verilerin Analizi

Bu araştırmada elde edilen tüm veriler, SPSS 10.0 istatistik paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme yeterlik algılarının iki değişken ortalamaları

arasındaki farkın anlamlılığı için ilişkisiz örneklem t-testi, ikiden fazla ortalama arasındaki farkın anlamlı olup olmadığını test etmek için “Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA)” kullanılmıştır.

3. BULGULAR

Öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme yeterlik algılarının betimsel istatistikleri Tablo 2’de yer almaktadır.

Tablo 2: Ölçme ve Değerlendirme Yeterlik Algıları Ölçeği Puanlarının Betimsel İstatistikleri

Boyutlar	N	\bar{x}	SS	Min. Değer	Mak. Değer
Temel Kavramlar	189	3.95	.65	1.83	5.00
Ölçme Teknikleri	189	4.00	.60	1.18	5.00
İstatistiksel Teknikler	189	3.32	.87	1.00	5.00
Toplam	189	3.76	.56	1.15	5.00

Elde edilen bulgulara göre örnekleme alınan öğretmenlerin temel kavramlarda ve ölçme tekniklerinde kendilerini “yeterli” ($\bar{x}=3.95$; $\bar{x}=4.00$), istatistiksel tekniklerde ise “orta düzeyde yeterli” ($\bar{x}=3.32$) algıladıkları görülmektedir. Ölçeğin bütünü dikkate alındığında ise öğretmenlerin ölçme ve değerlendirmeye yönelik olarak kendilerini orta düzeyde yeterli ($\bar{x}=3,32$) algıladıkları görülmektedir.

Öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme yeterlilik algılarının bazı değişkenler açısından karşılaştırılmalarına dönük t-testi sonuçlarına Tablo 3’de sunulmuştur.

Öğretmen adaylarının Yeterlik Algıları Ölçeği alt test ve toplam test puanları arasında cinsiyete göre gözlemlenen farklar anlamlı değildir.

Araştırmaya katılan öğretmenler branş ve sınıf öğretmenlerinden oluşmaktadır. Öğretmenlerin sahip olduğu alanlara göre ölçme ve değerlendirme yeterlilik algıları sadece “Ölçme Tekniği” alt testinde gruplar arasında anlamlı farklılıklar göstermektedir [$t(167)=2.17$, $p<.05$]. Elde edilen bulgulara göre sınıf öğretmenlerinin ölçme tekniğinde yeterlilik algıları ($\bar{x}=38.11$), branş öğretmenlerine göre daha yüksektir ($\bar{x}=34.46$).

Öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme dersini kaç dönem alıp almadığına göre ölçme ve değerlendirme yeterlilik algıları sadece ölçme ve değerlendirme yeterlik algısı toplam alt testinde gruplar arasında anlamlı farklılıklar göstermektedir [$t(167)=3.02$, $p<.01$]. Elde edilen bulgulara göre iki dönem ölçme ve değerlendirme dersi alan öğretmenlerin yeterlik algıları ($\bar{x}=94.92$), bir dönem bu dersi alanlara göre yüksektir ($\bar{x}=82.11$).

Öğretmenlerin mesleki etiğe bağlılıkları, mesleki gelişmeleri takip etmeleri ile ölçme ve değerlendirmedeki yenilikleri izleme “Her Zaman, Kısmen ve Hiçbir Zaman” şeklinde kategorize

edilmekle birlikte öğretmenlerin “hiçbir zaman” seçeneklerine yönelmemeleri ya da çok sınırlı sayıda bu seçeneğe yönelmeleri nedeniyle “hiçbir zaman” seçeneği analizden çıkarılmıştır.

Tablo 3: Öğretmenlerin Ölçme ve Değerlendirme Yeterlik Algılarının Bazı Değişkenler Açısından Karşılaştırılmalarına Dönük T testi Sonuçları

	Boyutlar	Değişkenler	N	$\bar{X}\pm S$	sd	t	p	
Cinsiyet	Toplam Puanı	Erkek	97	89.82±13.15	167	1.18	.71	
		Bayan	92	90.60±14.55				
Alan	Ölçme Tekniği	İlköğretim	137	38.11±4.90	167	2.17	.02**	
		Ortaöğretim	52	34.46±6.62				
Ölçme Dersi Alma Süresi	Yeterlik Algısı Toplam Puanı	Bir dönem ölçme almış	55	82.11±13.56	167	3.02	.00*	
		İki dönem ölçme almış	134	94.92±14.12				
Etik değerlere bağlılık	Temel kavramlar	Her zaman	126	24.41±3.98	183	3.25	.00*	
		Kısmen	60	22.32±4.20				
	Ölçme teknikleri	Her zaman	126	37.50±5.27	183	3.89	.00*	
		Kısmen	60	34.32±5.01				
	İstatistiksel teknikler	Her zaman	126	31.30±7.14	184	3.59	.00*	
		Kısmen	59	26.97±8.66				
	Toplam	Her zaman	126	93.45±12.19	182	4.86	.00*	
		Kısmen	61	83.68±13.77				
	Mesleki Gelişmeleri Takip Eme	Temel kavramlar	Her zaman	96	24.68±4.03	185	3.22	.00*
			Kısmen	91	22.78±4.09			
		Ölçme teknikleri	Her zaman	96	37.90±4.97	186	3.82	.00*
			Kısmen	91	34.99±5.48			
İstatistiksel teknikler		Her zaman	96	32.01±7.60	185	3.80	.00*	
		Kısmen	91	27.78±7.61				
Toplam		Her zaman	96	94.70±12.10	184	4.79	.00*	
		Kısmen	91	85.73±13.45				
Ölçme ve değerlendirme yenilikleri izleme	Temel kavramlar	Her zaman	96	24,67±4,03	185	3.21	.00*	
		Kısmen	90	22,75±4,11				
	Ölçme teknikleri	Her zaman	97	37,89±4,96	186	3.84	.00*	
		Kısmen	90	34,96±5,50				
	İstatistiksel teknikler	Her zaman	97	32,01±7,60	185	3.85	.00*	
		Kısmen	89	27,70±7,62				
	Toplam	Her zaman	96	94,70±12,10	184	4.86	.00*	
		Kısmen	89	85,64±13,50				

*p<0.01

**p<0.05

Öğretmenlerin mesleki etik değerlere bağlılığı “Ölçme ve Değerlendirme Yeterlik Algısı Ölçeğinin” tüm alt testlerinde gruplara göre anlamlı farklılıklar göstermektedir. Buna göre öğretmenlerin mesleki etik değerlere bağlı olduğu düşüncesi temel kavramlar alt test puanlarına göre [t(183)=3.25, p<.01] farklılıklar göstermektedir. Buna göre mesleki etik değerlere “her zaman”

bağlılık gösterdiğini düşünenlerin temel kavramlardaki yeterlik algıları ($\bar{x}=24.41$), “kısmen” bağlılık gösterdiğini düşünenlerden ($\bar{x}=22.32$) yüksektir. Ölçme teknikleri yeterlik algısı mesleki etik değerlere bağlılık açısından gruplar arasında anlamlı farklılıklar göstermektedir [$t(183)=3.89, p<.01$]. Buna göre “her zaman” etik değerlere bağlılık hissedenenlerin ölçme teknikleri yeterlik algıları ($\bar{x}=37.50$), “kısmen” bağlılık gösterdiğini düşünenlerden ($\bar{x}=34.32$) yüksektir. İstatistiksel teknikler yeterlik algısı puanları mesleki etik değerlere bağlılığa göre anlamlı farklılıklar göstermektedir [$t(184)=3.59, p<.01$]. Buna göre “her zaman” etik değerlere bağlılık hissedenenlerin istatistiksel teknikler yeterlik algısı puanları ($\bar{x}=31.30$), “kısmen” bağlılık gösterdiğini düşünenlerden ($\bar{x}=26.97$) yüksektir. Ölçme ve değerlendirme yeterlik algısı toplam test puanları mesleki etik değerlere bağlılık açısından gruplar arasında anlamlı farklılıklar göstermektedir [$t(182)=4.86, p<.01$]. Buna göre “her zaman” etik değerlere bağlılık hissedenenlerin toplam yeterlik algıları ($\bar{x}=93.45$), “kısmen” bağlılık gösterdiğini düşünenlerden ($\bar{x}=83.68$) yüksektir.

Öğretmenlerin mesleki gelişmeleri takip etme durumuna bağlı olarak “Ölçme ve Değerlendirme Yeterlilik Algısı Ölçeğinin” tüm alt boyutlarında gruplara göre anlamlı farklılıklar bulunmaktadır. Buna göre öğretmenlerin mesleki gelişmeleri takip etme durumları temel kavramlar alt test puanlarına göre [$t(185)=3.22, p<.01$] farklılıklar göstermektedir. Buna göre mesleki gelişmeleri “her zaman” takip ettiğini belirten öğretmenlerin temel kavramlardaki yeterlik algıları ($\bar{x}=24.68$), “kısmen” takip ettiğini düşünenlerden ($\bar{x}=22.78$) yüksektir. Ölçme teknikleri yeterlik algısı mesleki gelişmeleri takip etme açısından gruplar arasında anlamlı farklılıklar göstermektedir [$t(186)=3.82, p<.01$]. Buna göre “her zaman” mesleki gelişmeleri takip eden öğretmenlerin ölçme teknikleri yeterlik algıları ($\bar{x}=37.90$), “kısmen” takip edenlere göre ($\bar{x}=34.99$) yüksektir. İstatistiksel teknikler yeterlik algısı puanları mesleki gelişmeleri takip etme durumuna göre anlamlı farklılıklar göstermektedir [$t(185)=3.80, p<.01$]. Buna göre “her zaman” mesleki gelişmeleri takip edenlerin istatistiksel teknikler yeterlik algısı puanları ($\bar{x}=32.01$), “kısmen” takip ettiğini düşünenlerden ($\bar{x}=27.78$) yüksektir. Ölçme ve değerlendirme yeterlik algısı toplam test puanları mesleki gelişmeleri takip etme açısından gruplar arasında anlamlı farklılıklar göstermektedir [$t(184)=4.79, p<.01$]. Buna göre “her zaman” mesleki gelişmeleri takip edenlerin toplam yeterlik algıları ($\bar{x}=94.70$), “kısmen” bağlılık gösterdiğini düşünenlerden ($\bar{x}=87.73$) yüksektir.

Öğretmenlerin ölçme ve değerlendirmedeki yenilikleri izleme durumuna bağlı olarak “Ölçme ve Değerlendirme Yeterlilik Algısı Ölçeğinin” tüm alt testlerinde gruplara göre anlamlı farklılıklar bulunmaktadır. Buna göre öğretmenlerin ölçme ve değerlendirmedeki yenilikleri izleme durumları temel kavramlar alt test puanlarına göre [$t(185)=3.21, p<.01$] farklılıklar göstermektedir. Buna göre ölçme ve değerlendirmedeki yenilikleri “her zaman” izlediğini belirten öğretmenlerin temel kavramlardaki yeterlik algıları ($\bar{x}=24.67$), “kısmen” izlediğini düşünenlerden ($\bar{x}=22.75$) yüksektir. Ölçme teknikleri yeterlik algısı ölçme ve değerlendirmedeki yenilikleri izleme açısından gruplar arasında anlamlı farklılıklar göstermektedir [$t(186)=3.84, p<.01$]. Buna göre “her zaman” ölçme ve

değerlendirmedeki yenilikleri izleyen öğretmenlerin ölçme teknikleri yeterlik algıları ($\bar{x}=37.89$), “kısmen” izleyenlere göre ($\bar{x}=34.96$) yüksektir. İstatistiksel teknikler yeterlik algısı puanları ölçme ve değerlendirmedeki yenilikleri izleme durumuna göre anlamlı farklılıklar göstermektedir [t(185)=3.85, $p<.01$]. Buna göre “her zaman” ölçme ve değerlendirmedeki yenilikleri izleyen öğretmenlerin istatistiksel teknikler yeterlik algısı puanları ($\bar{x}=32.01$), “kısmen” izlediğini düşünenlerden ($\bar{x}=27.70$) yüksektir. Ölçme ve değerlendirme yeterlik algısı toplam test puanları ölçme ve değerlendirmedeki yenilikleri izleme açısından gruplar arasında anlamlı farklılıklar göstermektedir[t(184)=4.86, $p<.01$]. Buna göre “her zaman” ölçme ve değerlendirmedeki yenilikleri izleyenlerin toplam yeterlik algıları ($\bar{x}=94.70$), “kısmen” izlediğini düşünenlerden ($\bar{x}=85.64$) yüksektir.

Öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme yeterlik algılarının örgütsel bağlılık durumuna göre ANOVA Sonuçları Tablo 4’te yer almaktadır.

Tablo 4: Öğretmenlerin Ölçme ve Değerlendirme Yeterlik Algılarının Örgütsel Bağlılık Durumuna Göre ANOVA Sonuçları

Değişkenler	N	Örgütsel Bağlılık	$\bar{X} \pm S$	Varyansın kaynağı	Kareler toplamı	SD	Kareler ortalama.	F	p
Temel kavramlar	112	Her zaman	23,97 \pm 3,75	Gruplar arası	103,714	2	51,857	3,051	,035**
	60	Kısmen	23,51 \pm 4,73	Gruplar içi	3127,11	184	16,995		
	17	Hiçbir zaman	19,40 \pm 4,97	Toplam	3230,82	186			
Ölçme teknikleri	112	Her zaman	37,00 \pm 5,29	Gruplar arası	156,817	2	78,409	2,725	,068
	60	Kısmen	35,75 \pm 5,59	Gruplar içi	5324,05	185	28,779		
	17	Hiçbir zaman	32,20 \pm 3,56	Toplam	5480,86	187			
İstatistiksel teknikler	112	Her zaman	32,00 \pm 7,32	Gruplar arası	1550,59	2	775,296	14,26	,000*
	60	Kısmen	25,83 \pm 7,67	Gruplar içi	10003,5	184	54,367		
	17	Hiçbir zaman	27,40 \pm 3,20	Toplam	11554,0	186			
Toplam	112	Her zaman	93,06 \pm 13,04	Gruplar arası	2964,54	2	1482,271	8,781	,000*
	60	Kısmen	85,44 \pm 13,08	Gruplar içi	30890,0	183	168,798		
	17	Hiçbir zaman	79,00 \pm 9,61	Toplam	33854,5	185			

Analiz sonuçlarına göre öğretmenlerin “Temel Kavramlar” alt ölçeği puanları kurumsal bağlılık durumlarına göre anlamlı farklılıklar göstermektedir [f(2-184)=3.05, $p<.05$]. Gruplar arasında gözlenen farkların anlamlılığı için yapılan Scheffé testi sonuçlarına göre örgütsel bağlılığı sürekli olan öğretmen adaylarının temel kavramlarda yeterlilik algısı ($\bar{x}=23.97$), hiçbir zaman örgütsel bağlılığı olmadığını belirten öğretmenlere göre ($\bar{x}=19.40$) anlamlı şekilde yüksektir. Öğretmenlerin “Ölçme teknikleri” alt ölçeği puanları örgütsel bağlılık durumlarına göre anlamlı bir farklılıklar göstermemektedir.

Öğretmenlerin “İstatistiksel teknikler” alt ölçeği puanları örgütsel bağlılık durumlarına göre anlamlı farklılıklar göstermektedir [f(2-184)=14.26, $p<.01$]. Gruplar arasında gözlemlenen farkların

anamlılığı için yapılan Scheffé testi sonuçlarına göre örgütsel bağlılığı sürekli olan öğretmen adaylarının istatistiksel tekniklerde yeterlilik algısı ($\bar{x}=32.00$), hiçbir zaman örgütsel bağlılığı olmadığını belirten öğretmenlere göre ($\bar{x}=27.40$) anlamlı şekilde yüksektir.

Öğretmenlerin “Ölçme ve değerlendirme yeterlilik ölçeği ” toplam puanları örgütsel bağlılık durumlarına göre anlamlı farklılıklar göstermektedir [$f(2-183)=8.78$, $p<.01$]. Gruplar arasında gözlemlenen farkların anlamlılığı için yapılan Scheffé testi sonuçlarına göre örgütsel bağlılığı sürekli olan öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme toplam yeterlilik algısı puanları ($\bar{x}=93.06$), hiçbir zaman örgütsel bağlılığı olmadığını belirten öğretmenlere göre ($\bar{x}=79.00$) anlamlı şekilde yüksektir.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Öğretmenler, genel olarak kendilerini temel kavramlarda ve ölçme tekniklerinde kendilerini yeterli algılarken istatistiksel tekniklerde daha az yeterli olarak algılamaktadırlar. Bunun en temel nedeninin öğretmenlerin birçoğunun matematiksel işlemlere dönük olumsuz tutumları ya da bunlar ile ilgili daha üst düzeyde becerilere ihtiyaç duymalarından kaynaklandığı düşünülmektedir. Pektaş (2010) tarafından yapılan bir araştırmaya göre de Yeterlik algıları bir bütün olarak incelendiğinde öğretmen adaylarının “Temel Kavramlar” ve “Ölçme Teknikleri” boyutlarında kendilerini yeterli; “İstatistiksel Çözümleme ve Raporlaştırma” boyutunda ise kendilerini orta düzeyde yeterli algıladıkları görülmüştür. Elde edilen bulgulara göre her iki araştırma sonuçları da birbirleri ile paralellik göstermektedir. Türkiye’de yapılan benzeri araştırmalarda da öğretmenler, ölçme ve değerlendirme yeterliklerini düşük olarak algılamakta ve bu konu da eğitim ihtiyaçlarının olduğunu ifade etmektedirler (Çakan, 2004; Güneş, 2007; Gelbal ve ark., 2008).

Yurtdışında yapılan araştırmalarda benzer sonuçlar vermektedir. Daniel ve King (1998) ve Liu (2008) tarafından yapılan bir araştırmada öğretmenler ölçme ve değerlendirme konularında kendilerini yeterli görmemektedirler. Utah ve Okpala’nın 2005 yılında yapmış olduğu araştırma bulgularına göre de ilköğretim öğretmenlerinin çoğu kendilerini ölçme ve değerlendirme becerilerinde yetersiz algılamakta ve ölçme-değerlendirme konularında eğitime ihtiyaç duyduklarını belirtmektedirler (akt. Arda, 2009).

Susuwele-Banda (2005) tarafından yapılan bir araştırmada öğretmenlerin farklı ölçme ve değerlendirme metotlarını kullanmada sınırlı becerilere sahip olduğu, sürekli kullandığı ölçme ve değerlendirme yöntemleri dışında yeni yöntemler kullanma eğiliminde olmadıklarını göstermektedir.

Araştırma bulgularına göre ölçme ve değerlendirme yeterlik algıları cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Şahin ve arkadaşlarının (2009) yapmış oldukları araştırmada da öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme yeterlik algılarının cinsiyet, mezun olunan bölüm, mezun olunan lise ve öğretim şekli ile ilgili değişkenler açısından karşılaştırmasında gruplar arasında anlamlı farklılıklar gözlenmemiştir. Erişen ve Çeliköz (2003) tarafından yapılan bir araştırmada öğretmen adaylarının genel öğretmenlik davranışları açısından kendilerini yeterli görme derecelerini üniversite,

bölüm ve cinsiyet değişkenleri açısından incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlar; öğretmen adaylarının genel öğretmenlik davranışları açısından kendilerini kısmen yeterli bulduklarını ve yeterlilik algılarının üniversite, bölüm ve cinsiyet değişkenleri açısından anlamlı farklılık oluşturmadığını göstermektedir. Kahyaoğlu ve Yangın (2007) tarafından gerçekleştirilen “İlköğretim Öğretmen Adaylarının Mesleki Öz yeterliklerine İlişkin Görüşleri” adlı çalışmada öğretmen adaylarının mesleki öz yeterlik düzeylerinde cinsiyet, mezun olunan lise türü ve sınıf düzeyi değişkenleri açısından anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir. Bununla birlikte Pektaş (2010) tarafından yapılan araştırmada ise erkek öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme yeterlik algıları kadın öğretmen adaylarından anlamlı bir şekilde yüksektir.

Araştırma bulgularına göre öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme yeterlik algılarının öğretmenlik alanına göre karşılaştırılmasında sadece “ölçme tekniği” yeterlik algısı alt ölçeği puanları arasında anlamlı farklılıklar gözlenmiştir. Buna göre sınıf öğretmenlerinin ölçme tekniği yeterlik algısı branş öğretmenlerinden yüksektir. Ölçme tekniği yeterliliği genel olarak ölçme ve değerlendirme de kullanılan ölçme araçlarını yerinde ve doğru kullanımını ifade etmektedir. Sınıf öğretmenleri öğrencilerin sadece bilişsel özelliklerini değil, onların duyuşsal ve psiko-motor becerilerini geliştirmek içinde eğitimde düzenlemeler ve uygulamalar yapmaktadır. Bu uygulamalar kuşkusuz geleneksel ve çağdaş ölçme araç ve yöntemlerini kullanmak ile yürütülebilir. Bu nedenlerden ötürü sınıf öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirme yeterlik algılarının branş öğretmenlerinden daha yüksek çıktığı düşünülmektedir. Karacaoğlu (2008) tarafından yapılan “Avrupa Birliği Uyum Sürecinde Öğretmen Yeterlilikleri” adlı benzeri bir çalışmada da sınıf öğretmenlerinin, branş öğretmenlerinin aksine, öğretmenlik mesleğine ilişkin yeterlilik algılarının yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Çakan (2004) tarafından yapılan araştırmada da ilköğretim kademesindeki öğretmenlerin, ortaöğretim kademesindeki öğretmenlere göre kendilerini daha yeterli algıladıklarını vurgulanmıştır. Pektaş (2012) tarafından öğretmen adayları üzerinde yapılan araştırmada birçok öğretmenlik alanlarının yeterlik puanlarına göre karşılaştırılması yapılmış, ölçeğin geneline ilişkin yapılan incelemede yeterlik algıları bakımından en yüksek ortalamaya sahip olanların fen bilgisi öğretmenliği, en düşük ortalamaya sahip olanların ise özel eğitim öğretmenliği öğretmen adayları oldukları görülmüştür. Kahyaoğlu ve Yangın (2007) tarafından yapılan bir başka araştırmada da fen bilgisi öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğretmen adaylarının, matematik ve sınıf öğretmenliği bölümündeki öğretmen adaylarına kıyasla, öğretmenlik mesleğine ilişkin daha yüksek yeterlik düzeyine sahip olduklarını ortaya koymuşlardır.

Bununla birlikte öğretmenlik alanlarına göre mesleki yeterlilik ile ölçme ve değerlendirme yeterlik algılarının farklılık gösterip göstermediğine dönük bazı araştırmalarda da belirtilen yeterlik algılamalarında gruplar arasında anlamlı farklılıklar gözlenmemiştir (Aktaş ve Walter, 2005; Erişen ve Çeliköz; 2003; Üstün ve Tekin, 2009).

Yukarıda görüldüğü gibi yapılan araştırmalar, mezun olunan bölüm diğer bir ifade ile öğretmenlik alanlarına göre mesleki yeterlilik ve ölçme değerlendirme yeterliliklerinin karşılaştırılması farklı sonuçlar vermektedir. Dolayısı ile bu konuyu temel alan araştırmalara daha fazla yer verilmelidir.

Öğrenmeyi etkileyen temel faktörlerden biri olan öğretmenin sahip olması gereken niteliklerinden biri de mesleki etiğe uygun davranışlar sergilemeleridir. Türkiye’de gerek ortaöğretim gerekse yükseköğretim kurumlarına öğrenci, seçiminde okul başarı puanları belirleyici olabilmektedir. Bu bağlamda öğrencilere verilen notların adil, doğru, dürüst olması mesleki sorumlulukların bilincinde olan öğretmenlerle mümkündür. Bunun sağlanabilmesinin temel faktörlerinden biri mesleki etiğe olan saygıdır.

Etik, bütün etkinlik ve amaçların yerli yerine konulması, neyin yapılacağı veya yapılamayacağı, neyin isteneceğinin veya istenemeyeceğinin, neye sahip olunacağı ya da olunamayacağıın bilinmesidir ile tanımlanabilir (Karakütük, 2002; Aydın, 2003). Aydın’na (2003) göre öğretmenlik mesleği etik ilkeleri ise şunlardır: Profesyonellik, hizmette sorumluluk, adalet, eşitlik, sağlıklı ve güvenli bir ortamın sağlanması, yolsuzluk yapmama, dürüstlük, doğruluk ve güven, tarafsızlık, mesleki bağlılık ve sürekli gelişme, saygı, kaynakların etkili kullanımı. Alanyazına bakıldığında öğretmenlerin mesleki etiğe uygun olmayan davranışlarından biri de değerlendirme de yanlı davranma, not karşılığında maddi çıkar sağlama akraba veya tanıdık öğrencilere ayrıcalıklı muamele etmek vb. davranışlar olarak görülmektedir (Gözütok, 1999; Pelit ve Güçer, 2005).

Araştırma bulgularına göre her zaman mesleki etiğe uygun davranışlar sergilediğini düşünen öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme yeterlik algıları kısmen uyduğunu düşünenlere göre anlamlı bir şekilde yüksektir. Öğretmenlerin etik değerlere uyma ile ölçme ve değerlendirme yeterlik algılarının karşılaştırılmasına dönük araştırma bulgularına rastlanmamıştır. Bununla birlikte Helvacı (2010), Toprakçı ve arkadaşları (2010) tarafından yapılan araştırmalarda, ilköğretimde görev yapan öğretmenlerin mesleki etiğe tümüyle uygun davranışlar sergilemedikleri saptanmıştır.

Araştırma bulgularına göre mesleki gelişmeler ile ölçme ve değerlendirme alanındaki gelişmeleri sürekli takip eden öğretmenlerin bu gelişmeleri kısmen takip edenlere göre ölçme ve değerlendirme yeterlik algıları daha yüksektir. Kuşkusuz gerek mesleki, gerekse ölçme ve değerlendirme konusundaki yeni gelişmeler öğretmenlerin mesleki yeterliliklerini geliştirmektedir, bu bağlamda elde edilen sonucun beklenen bir durum olduğunu belirtmek mümkündür.

Araştırma bulgularına göre her zaman kurumsal (örgütsel) bağlılığı olduğunu düşünen öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme yeterlik algıları, örgütsel bağlılığa her zaman sahip olmadığını düşünenlere göre yüksektir.

Örgütsel bağlılık, iş görenin çalıştığı örgüte karşı hissettiği bağın gücünü ifade etmektedir. Örgütsel bağlılık, örgütlerin varlıklarını koruma uğraşlarının hem temel etkinliklerinden hem de nihai

hedeflerinden biridir. Çünkü örgütsel bağlılığı olan bireyler daha uyumlu, daha doyumlu, daha üretken olmakta, daha yüksek derecede sadakat ve sorumluluk duygusu içinde çalışmakta, örgütte daha az maliyete neden olmaktadır (Balcı, 2003).

Alan yazında örgütsel bağlılık ile ölçme ve değerlendirme yeterlik algıları arasındaki ilişkileri konu alan bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bununla birlikte Özsoy (2004) ve Balcı'ya (2003) göre Örgütün amaç ve değerlerine tam olarak kendini adayanlar, örgütsel etkinliklere aktif olarak katılırlar, genelde örgütte kalmaya ve örgütün amaçlarına ulaşmasına katkıda bulunmaya güçlü istek duyarlar. Örgütsel bağlılığı yüksek olan kişiler, düşük olanlara göre daha iyi performans göstermektedirler.

Eğitim öğretim etkinliklerinin amacına ulaşip ulaşmadığını belirlemek, gerekli önlemleri alarak düzenlemeler yapmak kuşkusuz ölçme ve değerlendirme uygulamalarının doğru ve uygun yapılması ile mümkündür. Bu işlerin sağlıklı yürütülmesi içinde eğitimin temel yapı taşlarından olan öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme yeterlik algılarının yüksek olmasına bağlıdır. Bu bağlamda araştırma bulgularına göre öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme yeterlik algılarını yükseltmek için;

Öğretmenlik süreci içinde bazı dönemlerde öğretmenlerin hizmet içi eğitimler ile ölçme ve değerlendirme konusunda yeterliliklerini artıracak uygulamalara ağırlık verilmelidir.

Öğretmenlerin mesleki etik değerlere bağlılığı onların ölçme ve değerlendirme yeterlik algılarını artırmaktadır. Bu bağlamda mesleki etik değerlerin önemi konusunda öğretmenlerde farkındalık yaratılması ve bu değerlere bağlılık ile ilgili neler yapılabileceğine dönük araştırmalara yer verilmelidir.

Örgütsel bağlılık ile öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme yeterlik algıları arasında ilişkiler bulunmuştur. Buna bağlı olarak öğretmenlerin örgütsel bağlılığı ile ilişkili olabilecek değişkenlerin neler olduğunu ortaya koyacak araştırmalara yer verilmeli ve bunun sonucunda öğretmenlerin kurumsal bağlılığı artıracak uygulamalara yer verilmelidir.

KAYNAKÇA

- Akdağ, I. ve Walter, J. (2005). Öğretmen Adaylarının Mesleki Yeterlik Duygusu. *Spor metre/ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3(4), 127-131.
- Arda, D. (2009). *İlköğretim Sınıf Öğretmenlerinin 2005 Öğretim Programı Ekseninde Ölçme ve Değerlendirme Alanındaki Yeterlilik ve Görüşlerinin İncelenmesi*. İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Atılgan, H. (2006). *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme*. Ankara: Anı Yayıncılık
- Aydın, İ. (2003) *Eğitim ve Öğretimde Etik*, Ankara: PGEMA Yayıncılık.
- Balcı, A. (2003). *Örgütsel Sosyalleşme Kuram Strateji ve Taktikler*, Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Büyükkaragöz, S. S. ve Çivi, C. (1997). *Genel Öğretim Metotları*. İstanbul: Öz Eğitim Yayınları.
- Çakan, M. (2004). Öğretmenlerin Ölçme-Değerlendirme Uygulamaları ve Yeterlik Düzeyleri: İlk ve Ortaöğretim. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 37/2, 99-114.

- Çakır, Ö. Erkuş, A. ve Kılıç, F. (2000). Mersin Üniversitesi 1999-2000 Yılı Öğretmenlik Meslek Bilgisi Programının (ÖMBP) Çeşitli Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi, Mersin Üniversitesi Araştırma Fonu Saymanlığı EF (ÖÇ) 2000-1 Nolu Araştırma Projesi.
- Daniel, L. G. & King, D. (1998). A knowledge and use of testing and measurement literac of elementary and secondary teachers. *Journal of Educational Research*, 91 (6), 331-344.
- Erişen, Y. ve Çeliköz, N. (2003). Öğretmen Adaylarının Genel Öğretmenlik Davranışları Açısından Kendilerine Yönelik Yeterlik Algıları. *Gazi Üniversitesi Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1(4).
- Gelbal, S. ve Kelecioğlu, H. (2007). Öğretmenlerin Ölçme ve Değerlendirme Yöntemleri Hakkındaki Yeterlik Algıları ve Karşılaştıkları Sorunlar. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33: 135-145.
- Gözütok, F. D. (1999). Öğretmenlerin etik davranışları. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 32(1-2), 83-99.
- Güneş, A. (2007). *Sınıf Öğretmenlerinin Kendi Algılarına Göre Ölçme ve Değerlendirme Yeterlikleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Helvacı, M. A. (2010). İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Etik Liderlik Davranışı Gösterme Düzeyleri, *Zeitschrift für die Welt der Türken/Journal of World of Turks*. 2(1), 391-410
- Kahyaoğlu, M. ve Yangın, S. (2007). İlköğretim Öğretmen Adaylarının Mesleki Öz-Yeterliklerine İlişkin Görüşleri. *Kastamonu Üniversitesi, Kastamonu Üniversitesi Kastamonu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 73-84.
- Karacaoğlu, Ö. C. (2008). Avrupa Birliği Uyum Sürecinde Öğretmen Yeterlilikleri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Doktora Tezi*.
- Karakütük, K. (2002) Öğretim Üyesi ve Bilim İnsanı Yetiştirme (Lisansüstü Öğretimin Planlanması), Ankara: Anı Yayıncılık, Geliştirilmiş 2. Baskı.
- Liu, X. (2008). Measuring Teachers' Perceptions of Grading Practices: Does School Level Make a Difference? *Northeastern Educational Research Association (NERA) Annual Conference Proceedings*. Lunenburg
- Nartgün, Z. (2008). Öğretmen Adayları için "Ölçme ve Değerlendirme Genel Yeterlik Algısı Ölçeği" Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2): 85-94.
- MEB. (2006). *Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri*. Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü, 2006 Web: <http://otmg.meb.gov.tr>.
- MEB. (2009). *Öğretmenlik Mesleği Özel Alan Yeterlikleri*. Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü, Web: <http://otmg.meb.gov.tr>.
- Oğuz, A. (2009). İngilizce Öğretmenliği Öğretmen Adaylarının Ders Planı Hazırlamaya İlişkin Görüşleri, *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(11), 456-477.
- Özsoy, A.S. (2004). Bir Yüksekokul Çalışanlarının Kuruma Bağlılık Durumlarının İncelenmesi, *Cilt. 6. Sayı:2. S. 13-19*.
- Pektaş, S. (2010). *Öğretmen adaylarının Ölçme ve Değerlendirme Yeterlik Algılarının İncelenmesi*. Yayınlanmış Yüksek Lisans tezi. Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Pelit, E. ve Güçer, E. (2005). Ticaret ve turizm meslek dersi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğiyle ilgili etik olmayan davranışlara ilişkin algılamaları. *II. Siyasette ve Yönetimde Etik Sempozyumu, 18-19 Kasım 2005* (syf. 71-85). Sakarya: Sakarya Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi.

- Senemoğlu, N. (2004). “*Sınıf Öğretmeni Bilgiyi Aktaran Kişi Değil, Bilgiye Ulaşma Yollarını Öğreten Kişidir*”, Web: http://bef.sdu.edu.tr/hocalar/dekanlik/nuray_senemoglu/Makaleler/sinif_ogr.htm.
- Susuwele-Banda, W. J. (2005). *Classroom Assessment in Malawi: Teachers' Perceptions and Practices in Mathematics*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Virginia Polytechnic Institute and State University.
- Sahin, Ç. Ersoy, E. ve Artar, A. (2009). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Yeni İlköğretim Programındaki Ölçme-Değerlendirme Konusundaki Yeterlik Düzeylerine İlişkin Algılar. *Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt 18, Sayı 2, Sayfa 363–386.
- Toprakçı, E. Bozpolat, E. Buldur, S. (2010). Öğretmen Davranışlarının kamu mesleği etiği ilkelerine uygunluğu. *e-international journal of educational research*, Volume: 1 Issue: 2- Autumn 2010 pp.35-50
- Tschannen-Moran, M., ve Woolfolk Hoy, A. (2001). Teacher Efficacy: Capturing an Elusive Construct. *Teaching and Teacher Education*, 17, 783–805.
- Üstün, A. ve Tekin, S. (2009). Amasya Eğitim Fakültesindeki Öğretmen Adaylarının Özyeterlilik İnançlarının Çeşitli Değişkenler Açısından Karşılaştırılması. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(1), 35-47.